

University of Groningen

Why we gossip

Martinescu, Elena

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version

Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:

2017

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):

Martinescu, E. (2017). *Why we gossip: A functional perspective on the self-relevance of gossip for senders, receivers and targets*. [Thesis fully internal (DIV), University of Groningen]. University of Groningen, SOM research school.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

Nederlandse samenvatting

Roddels – informele, evaluerende gesprekken die gevoerd worden over een derde, afwezige, partij (e.g., Dunbar, 2004; Foster, 2004) – komen voor in alle sociale omgevingen, waaronder de werkomgeving, en hebben vaak een negatieve bijklank. Eerder onderzoek naar roddelen heeft zich vooral gericht op de sociale controlefunctie van roddelen binnen groepen, zoals het communiceren van groepsnormen en het straffen van normovertreders (Grosser et al., 2010), het beschermen van groepsgenoten tegen uitbuitend gedrag van anderen (Beersma & Van Kleef, 2011; Feinberg et al., 2012), en het ontwikkelen van sociale contacten (Dunbar, 2004). Deze focus op de sociale controlefunctie van roddelen impliceert dat de rol van individuele doelen nog niet op een systematische manier onderzocht is. Ieder individu heeft echter zijn/haar eigen interesses en behoeftes met betrekking tot roddelen (Nevo et al., 1994, p. 181). Onze propositie is daarom dat roddelen zo alom aanwezig is omdat het belangrijke individuele behoeftes vervult voor degene die roddelt, voor degene die de roddel aanhoort, en voor degene over wie wordt geroddeld. Roddelen behelst complexe uitwisseling van reputatiegevoelige informatie en is belangrijk voor individuen om effectief te kunnen opereren in hun sociale omgeving (Emler, 1994). Omdat de betrokken individuen in het roddelproces verschillende rollen vervullen, is het waarschijnlijk dat zij elk vanuit een uniek perspectief handelen. In deze dissertatie onderzoeken we daarom de functies van roddelen vanuit het perspectief van de individuele zender van roddel, de ontvanger, en het doelwit (degene over wie het gaat).

Roddelen is functioneel voor de zenders. Het doel van hoofdstuk 2 is om duidelijk te maken wat de functies zijn van roddelen voor de zenders, door te onderzoeken wat de connectie is tussen individuele behoeftes en roddelgedrag. Specifiek onderzoeken we de rol van sociale macht in het delen van roddels. Sociale macht impliceert een asymmetrische toegang tot informatie, en een afhankelijkheid van de machtelozen ten opzichte van machtigen. Dit activeert

een behoefte aan informatie, invloed en het creëren van sociale connecties bij de machtelozen (Keltner et al., 2003; Galinsky et al., 2008). Omdat deze behoeftes mogelijk kunnen worden vervuld door roddelen, onderzoeken we of het relatieve machtsniveau van mensen invloed heeft op roddelgedrag, en of de behoefte aan informatie, invloed en sociale connecties deze relatie medieert.

In dit hoofdstuk laten we zien dat machtsverschillen roddelgedrag kunnen verklaren: macht wordt geassocieerd met asymmetrische toegang tot informatie, formele manieren van invloed uitoefenen, en centrale plaatsen in sociale netwerken. Individuen die weinig macht hebben roddelen meer dan individuen met meer macht, omdat ze zich moeten beroepen op informele manieren (roddelen) om hun behoefte aan informatie, invloed en sociale connecties te vervullen. Ten tweede laat de studie zien dat mensen met meer macht wel roddelen om informatie, invloed of sociale connecties te verkrijgen, maar vooral met ontvangers die ook veel macht hebben, omdat de informele associatie met machtelozen kan leiden tot het verliezen van macht. Het onderzoek van hoofdstuk 2 toont tevens aan dat de mechanismes achter zowel positieve als negatieve roddels hetzelfde zijn, wat suggereert dat beide typen roddels functioneel zijn voor individuen met relatief weinig macht.

Roddelen is functioneel voor de ontvangers. Het doel van hoofdstuk 3 is functies van roddelen voor de ontvangers te identificeren, door onderzoek te doen naar de zelf-evaluatieve rol van het ontvangen van roddels over anderen. Specifiek is onze propositie dat individuen behoefte hebben aan informatie over anderen om zo zichzelf te evalueren en een positief zelfconcept te behouden (Festinger, 1954; Sedikides & Strube, 1998). We testen daarom of roddels over anderen voor ontvangers als sociaal-vergelijkingsmateriaal kan dienen. De idee is dat ontvangers

Nederlandse samenvatting (Dutch summary)

de sociale vergelijkingsinformatie kunnen gebruiken voor het verbeteren van zelf-relevante vaardigheden (zelfverbeteringsmotief), voor het verbeteren van het zelfbeeld (zelfpromotiemotief), en voor het verdedigen tegen potentiële bedreigingen (zelfbeschermingsmotief). Verder beargumenteren we dat het gebruik van roddels voor zelfevaluatie kan leiden tot zelfbewuste emoties, waarbij we specifiek de effecten van zelfevaluatiemotieven (zelfverbetering, zelfpromotie, zelfbescherming) op de discrete emoties trots en angst onderzoeken.

In twee studies tonen we aan dat roddelen relevant is voor ontvangers. Positieve roddels over anderen hebben een hogere zelfverbeteringswaarde dan negatieve roddels, terwijl negatieve roddels een hogere zelfpromotie- en zelfverdedigingswaarde hebben dan positieve roddels. Daarnaast mediëren het zelfpromotiemotief en het zelfbeschermingsmotief de effecten van roddelvalentie op emoties: ontvangers van negatieve roddels voelen meer trots dan ontvangers van positieve roddels, door de zelfpromotiewaarde, en ze voelen meer angst door de zelfbeschermingswaarde van roddels. Ook zien mensen met een 'leerdoel' (een verlangen tot het ontwikkelen van competentie) marginaal meer zelfverbeteringswaarde in ontvangen roddelinformatie, en minder zelfbeschermingswaarde vergeleken met mensen met een 'prestatiedoel' (een verlangen tot het demonstreren van competentie). Verder ervaren mensen met prestatiedoelen een hoge zelfbeschermingswaarde, onafhankelijk van roddelvalentie. Voor mensen met leerdoelen leiden negatieve roddels tot hogere zelfbeschermingszorgen en angst, vergeleken met positieve roddels, want alleen negatieve roddels signaleren een bedreiging voor hen.

De resultaten tonen aan dat roddelen een zelf-evaluatieve functie heeft voor ontvangers, en zelfbewuste emoties zoals angst en trots stimuleert die ontvangers helpen bij de aanpassing aan hun huidige situatie. Verder is het zelfevaluatieproces niet alleen functioneel om een positief zelfbeeld te behouden door zelfverbetering, zelfpromotie en zelfbescherming, maar is het ook gevoelig voor individuele doelen.

Roddelen is functioneel voor de doelwitten. Hoewel het meestal niet de bedoeling is dat roddels het doelwit bereiken, gebeurt dat soms toch. Het doel van hoofdstuk 4 is om te onderzoeken wat de consequenties van roddels zijn wanneer deze het doelwit bereiken. Roddels bevatten informatie die direct relevant is voor de zelfevaluatie van het doelwit, maar ook reputatie-informatie die beïnvloedt hoe anderen het doelwit evalueren. We gebruiken “cognitive appraisal” theorie van emoties (Lazarus, 1991; Smith & Ellsworth, 1985) om de complexe reactiepatronen van roddeldoelwitten te onderzoeken, en argumenteren dat reacties zowel gericht kunnen zijn op de zelf als de ander.

Onze studies laten zien dat doelwitten van positieve roddels, in vergelijking met doelwitten van negatieve roddels, meer op zichzelf gerichte blijdschap (trots) en op anderen gerichte blijdschap (de ander leuk vinden) voelen, en dat dit een positieve voorspeller is voor intenties tot affiliatie. Vergeleken met positieve roddels, zorgen negatieve roddels vaker voor gevoelens van schuld (en schaamte), wat een voorspeller is voor intenties tot het herstellen van eigen tekortkomingen, maar ook voor gevoelens van boosheid op anderen (de roddelaars), wat vervolgens intenties tot vergelding oproept. In het bijzonder wanneer men de eigen identiteit en capaciteiten negatief evalueerde (i.e., lage zelfevaluaties), voelden doelwitten van negatieve roddels (vergeleken met positieve roddels) meer geïnternaliseerde schuld, waardoor zij

Nederlandse samenvatting (Dutch summary)

vervolgens een hogere intentie tot reparatie van eigen tekortkomingen ontwikkelden. Maar bij een sterke gerichtheid op de eigen sociale reputatie, voelden de doelwitten van negatieve roddels (vergeleken met positieve roddels) vooral boosheid jegens de anderen, wat vervolgens leidde tot sterkere intenties tot vergelding tegen de roddelaar.

We toonden dat de complexe reacties van doelwitten van roddels begrepen kunnen worden met behulp van een “cognitive appraisal” raamwerk. Dat wil zeggen dat de mate waarin het doelwit van roddel denkt dat hij- of zijzelf verantwoordelijk is voor de roddels, van invloed is op diens reacties wat betreft de toekenning van de schuld aan de roddels (zelf versus anderen) en de daarbij behorende emoties als schaamte (jegens zichzelf), blijdschap (over zichzelf en anderen) en woede (jegens de roddelaar). Ook hebben we laten zien dat de emotionele reacties en gedragingen van doelwitten niet alleen hun beoordeling van de situatie reflecteren, maar ook de kern van hun eigenwaarde en de mate waarin ze bezig zijn met hun reputatie.

Roddelen heeft unieke functies ten opzichte van formele communicatie. In onze studies conceptualiseren we roddelen als een unieke vorm van communicatie in organisaties, anders dan formele communicatie zoals georganiseerde feedback of hiërarchische informatie-uitwisseling. In twee hoofdstukken vonden we belangrijke verschillen tussen roddelen en formele communicatie.

In hoofdstuk 2 ontdekten we dat de macht van zenders en ontvangers geen invloed had op de manier waarop formele feedback van doelwitten werd verspreid, terwijl machtsverschillen wel effecten sorteerden op verspreiding van roddels. Blijkbaar verkiezen individuen roddel boven formele communicatiemiddelen om door machtsverschillen gegenereerde behoeften te adresseren. In hoofdstuk 4 ontdekten we vervolgens dat mensen anders reageerden op feedback

dan op roddels over zichzelf: degenen die feedback ontvingen legden de schuld bij zichzelf en hadden sterker de intentie tot reparatie dan degenen die roddels ontvingen, in het bijzonder wanneer het negatieve informatie betrof. Ook namen doelwitten van roddel de roddelaars de verspreiding van de roddel meer kwalijk dan dat de doelwitten van feedback de zenders van feedback kwalijk namen, en waren de ontvangers van feedback gelukkiger met degenen die feedback gaven dan dat de ontvangers van roddel gelukkig waren met de personen die over hen roddelden.

We concluderen dat roddelen een vorm van communicatie is die parallel loopt aan formele communicatie binnen organisaties, en dat het unieke functies heeft voor mensen die erbij betrokken zijn: roddels geven op een informele manier informatie die voorziet in bepaalde behoeften, hoewel roddel minder gunstig kan uitpakken voor het doelwit.

Mannen en vrouwen roddelen verschillend. Voorgaand onderzoek suggereert dat vrouwen, vergeleken met mannen, meer geïnteresseerd zijn in sociale stimuli, dat ze sneller reageren op sociale signalen en op de nuances van interpersoonlijke relaties, en dat ze daarom een grotere interesse hebben in roddels (Pendleton, 1998; Weber & Hertel, 2007). Ook spelen vrouwen op veel plekken in de samenleving een meer marginale rol, waardoor zij minder toegang hebben tot machtsposities en de daarbij behorende bronnen. Daarom zouden vrouwen in sterkere mate afhankelijk zijn van informele middelen om hun doelen te bereiken of aan hun behoeften te voldoen.

Analyses in hoofdstuk 3 wijzen uit dat vrouwen die zich inbeelden roddels over anderen te ontvangen vervolgens sterker reageren op de roddelvalentie (positieve vs negatieve roddel) dan mannen. In hoofdstuk 4 toetsten we of geslacht een modererend effect had op de relatie

Nederlandse samenvatting (Dutch summary)

tussen de roddelvalentie en de emoties en gedragsintenties van de ontvanger, en we ontdekten dat de roddelvalentie een sterker effect had op de emoties van vrouwen dan op die van mannen. Echter, in zowel hoofdstuk 3 als 4 reageerden vrouwen sterker op roddels in de scenariostudies (waarin participanten zich inleefden in denkbeeldige roddelsituaties) maar niet in de kritische-incidentenstudies waarin participanten daadwerkelijk beleefde roddelsituaties uit hun geheugen opriepen. Deze uitkomsten suggereren dat de verschillen in emoties en gedrag tussen mannen en vrouwen zich vooral voordoen in denkbeeldige roddelsituaties en zich minder openbaren in ‘echte’ roddelsituaties, en derhalve vermoedelijk een weerslag zijn van aan roddel gerelateerde stereotypen.

Conclusies. De studies in deze dissertatie demonstreren dat roddelen zelfrelevant en functioneel is voor alle betrokken individuen: de zender, de ontvanger, en het doelwit van de roddels. Daarmee dragen we bij aan de groeiende stroom van onderzoeken waaruit blijkt dat roddelen een gezond onderdeel is van het sociale functioneren van groepen en individuen. Voor alle betrokken individuen biedt roddelen de mogelijkheid om te leren over zichzelf en anderen, en om zich aan te passen aan de omgeving op een manier die bijdraagt aan de eigen behoeften, motieven en interesses. Roddelen is functioneel voor alle mensen in de roddeldriehoek, en het kan door iemand gebruikt worden om zich aan te passen aan zijn sociale omgeving.

Roddelen heeft vaak een negatieve connotatie omdat het destructieve effecten kan hebben op de reputatie van het doelwit en op het onderlinge vertrouwen tussen de mensen van een groep. Ons onderzoek helpt individuen en organisaties te begrijpen waarom roddelen zoveel voorkomt en wat de functies en consequenties van roddelen zijn voor zenders, ontvangers en slachtoffers

Nederlandse samenvatting (Dutch summary)

zijn. Een beter begrip van roddel kan ertoe bijdragen dat de gunstige effecten van roddelen worden behouden terwijl destructieve roddel wordt tegengegaan.